

Underlag för framträdande (kort presentationstext)

1) "Belasta rätt"

2) Belastningsskador är ett prioriterat område för EU. Lissabonstrategin omfattar inte bara målet att höja sysselsättningsgraden till 70 % till år 2010, utan också att skapa fler och bättre arbetstillfällen i Europa. Genom att ta itu med belastningsskador, som är det vanligaste arbetsrelaterade hälsoproblemet i Europa, kan vi bidra till att nå det här målet. Gemenskapens arbetsmiljöstrategier lyfter också fram belastningsskador som ett prioriterat område.

Statistik från Europeiska fonden för förbättring av levnads- och arbetsvillkor (fjärde europeiska undersökningen av arbetsvillkor, 2005) visar att *nästan 24 procent av arbetstagarna i EU-25 uppger att de lider av ryggvärk och 22 procent klagar över muskelvärk. Båda besvären är mer utbredda i de nya medlemsstaterna, där de drabbar 39 respektive 36 procent.* Omkring 62 procent av arbetstagarna utför ensidiga upprepade hand- och armrörelser under en fjärdedel eller mer av arbetstiden, 46 procent arbetar i smärtsamma eller tröttsamma ställningar och 35 procent utför lyft eller hanterar tunga bördor.

3) Arbetsrelaterade belastningsskador är försvagningar i den kroppsliga strukturen, i t.ex. muskler, leder, ligament, nerver eller lokala blodcirkulationssystem som orsakas eller förvärras av arbetet och effekterna av den direkta arbetsmiljön.

Belastningsskadorna drabbar främst rygg, nacke, skuldror, armar och händer, men även höfter, ben och fötter. En del belastningsskador, som till exempel karpaltunnelsyndrom i handleder, har fått namn eftersom de har väldefinierade symptom. Andra belastningsskador är däremot svåra att definiera eftersom de enbart utgörs av smärta eller besvär utan tydliga bevis på en särskild skada.

De flesta arbetsrelaterade belastningsskador är kumulativa skador som uppstår vid ensidigt upprepat arbete med hög eller låg belastning under en lång tidsperiod. Men de kan även vara akuta skador, till exempel en fraktur som uppstår vid en olycka.

Risikfaktorer kan agera enskilt, men risken för att utveckla belastningsskador är större om flera riskfaktorer samverkar. Faktorerna kan delas in i tre grupper: fysiska faktorer, organisatoriska och psykosociala faktorer, och individuella faktorer.

Några exempel på riskerna:

- Fysiska – användning av muskelkraft, ensidiga upprepade rörelser, vibrationer, obekväma arbetsställningar
- Organisatoriska – låg grad av självbestämmande/arbetstillfredsställelse, ensidigt arbete i hög takt
- Individuella – sjukdomshistoria, fysisk kapacitet, ålder

4) "Belasta rätt" är Europeiska arbetsmiljöbyråns kampanj som riktar sig mot belastningsbesvär på arbetsplatsen. Kampanjen som pågår under 2007 stöds av det tyska och portugisiska ordförandeskapet 2007, Europaparlamentet, Europeiska kommissionen samt av arbetsmarknadens parter i Europa. "Belasta rätt" kulminerar i Europeiska arbetsmiljöveckan 22–26 oktober 2007.

Europeiska kampanjer har anordnats sedan år 2000 som en rad årligen återkommande evenemang för en bättre arbetsmiljö. Kampanjen har fem strategiska mål: att öka medvetenheten, att ge information, att utveckla och ge tillgång till resurser, att uppmuntra till aktiviteter som påverkar arbetsmiljön och att identifiera

och ge erkännanden till exempel på god praxis. Belastningsskador var också temat för den första europeiska kampanjen, "Säg adjö till belastningsskadorna", som gick år 2000.

5) Kampanjen "Belasta rätt" stödjer en integrerad styrmetod för att ta itu med belastningsbesvär, vilket omfattar både förebyggande av belastningsbesvär och fortsatt anställning av arbetstagare som redan drabbats av belastningsskador. Tyngdpunkten ligger på att "hantera belastningen", vilket omfattar alla påfrestningar som kroppen utsätts för liksom själva bördan. Stress, kalla arbetsmiljöer och hög arbetstakt är några faktorer som kan bidra till att utsätta kroppen för påfrestningar. Därför är det viktigt att bedöma alla risker för belastningsskador och ta itu med dem på ett heltäckande sätt.

Den europeiska kampanjen ska också främja fortsatt anställning, rehabilitering och återanpassning av arbetstagare som redan har belastningsskador. Socialt och organisatoriskt stöd spelar en särskilt viktig roll när det gäller att se till att de som lider av belastningsbesvär kan återvända till arbetet och sedan behålla sin anställning.

6) Alla har vi ett gemensamt ansvar för att ta itu med belastningsbesvär: arbetsgivare, arbetstagare och deras skyddsombud, regeringar, arbetsmiljöinstitutioner och politiska beslutsfattare.

Arbetsgivarna ska enligt lag göra en bedömning av riskerna på arbetsplatsen och vidta åtgärder för att garantera en säker arbetsmiljö för arbetstagarna. Men de borde göra mer än att bara uppfylla sina rättsliga förpliktelser. De borde vara föredömen och visa att de verkligen månar om en bra arbetsmiljö. Det ligger i arbetsgivarnas eget intresse: bra säkerhetsstyrning är bra för affärerna och utmärkande för effektiva organisationer.

Säkerhet är inte bara arbetsgivarens ansvar. Även arbetstagare är skyldiga att samarbeta med sin arbetsgivare för att skydda sig själva och sina kollegor. Att de anställda är engagerade i och deltar i arbetet med arbetsmiljörisker är A och O eftersom de känner sin arbetsplats så väl. Arbetstagarna bör få information och utbildning om belastningsskador så att de vet hur de kan undvika särskilda faror och risker.

Skyddsombud, regeringar, arbetsmiljöinstitutioner och politiska beslutsfattare spelar alla viktiga roller.

7) Mer information om kampanjen Belasta rätt finns på Europeiska arbetsmiljöbyråns webbsida på adressen <http://ew2007.osha.europa.eu>, och mer om belastningsbesvär på <http://osha.europa.eu/msds>